

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ

Кафедра соціальних та економічних дисциплін

Факультет №2

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Ризикологія» обов'язковий компонент
освітньої програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

071 «Облік і оподаткування»

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 21.12.2023 р. № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 2
Протокол від 20.12.2023 р. № 12

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 21.12.2023 р. № 11

Розглянуто на засіданні кафедри соціальних та економічних дисциплін (протокол від 13.12.2023 р. № 12)

Розробник: доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін, кандидат економічних наук Сусіденко Олексій Валентинович.

Рецензенти:

1. Декан факультету економічних відносин та фінансів Державного біотехнологічного університету, д.е.н., проф. Ларіна Т.Ф.
2. Завідувач кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету № 2 ХНУВС, к.е.н., доц. Ткаченко С.О.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів ECTS - 4 Загальна кількість годин - 120 Кількість тем - 9	07 <u>Управління та адміністрування</u> ; (шифр галузі) (назва галузі знань) 071 <u>Облік і оподаткування</u> ; (код спеціальності) (назва спеціальності) <u>бакалавр</u> (назва рво)	Навчальний курс <u>2</u> (номер) Семестр <u>4</u> (номер) Види контролю: <u>екзамен</u> (екзамен, залік)	
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:			
Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
Лекції	- <u>30</u> (години)	Лекції	- <u>-</u> (години)
Семінарські заняття	- <u>0</u> (години)	Семінарські заняття	- <u>-</u> (години)
Практичні заняття	- <u>30</u> (години)	Практичні заняття	- <u>-</u> (години)
Лабораторні заняття	- <u>0</u> (години)	Лабораторні заняття	- <u>-</u> (години)
Самостійна робота	- <u>60</u> (години)	Самостійна робота	- <u>-</u> (години)
Індивідуальні завдання:		Індивідуальні завдання:	
Курсова робота	- <u>-</u> (кількість, № семестру)	Курсова робота	- <u>-</u> (кількість, № семестру)
Реферати	- <u>1; 4 семестр</u> (кількість, № семестру)	Реферати	- <u>-</u> (кількість, № семестру)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчання майбутніх фахівців систематизованими знаннями щодо аналізу, моделювання та управління економічним ризиком, стратегією та тактикою антикризового управління економічним об'єктом в реальних умовах, навчити приймати оптимальні рішення в ситуаціях невизначеності та конфліктності. виробити у майбутніх фахівців розуміння суті економічних явищ і процесів.

Завдання: набуття навичок щодо оцінки та аналізу ступеня ризикованості прийняття управлінських рішень для забезпечення ефективного управління підприємством, що функціонує в умовах нестабільного зовнішнього середовища; вироблення у майбутніх фахівців глибокого розуміння суті економічних явищ і процесів; гнучкого професійного мислення, оволодіння сучасною, що враховує ризик, методологією аналізу та прийняття раціональних рішень, стратегією і

тактикою антикризового управління економічним об'єктом в реальних умовах.

Міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на знаннях, отриманих під час вивчення таких дисциплін, як «Податкова система», «Організація бухгалтерського обліку», забезпечує базу для засвоєння матеріалу з дисципліни: «Інформаційні системи і технології в обліку», «Фінансовий облік».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні поняття, терміни, категорії навчальної дисципліни «Ризикологія»;
- джерела, об'єкт та суб'єкт ризику;
- класифікацію видів ризиків;
- функції ризику та особливості його виявлення в сучасних умовах;
- основні та спеціальні методи та прийоми вимірювання ризику;
- критерії вибору управлінських рішень в умовах ризику;
- як здійснюється вибір оптимальної стратегії в умовах ризику;
- способи та методи зниження економічного ризику;
- принципи управління ризиками (ризик-менеджмент);

вміти:

- класифікувати ризики;
- кількісно оцінювати ризики за допомогою економікоматематичних методів;
- вибирати оптимальне управлінське рішення в умовах ризику;
- застосовувати методи зниження економічного ризику для розв'язання економічних та управлінських завдань;
- управляти ризиками.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
	<div data-bbox="667 1910 754 1955">ФК-1</div> <div data-bbox="778 1787 1489 2038">Здатність здійснювати бухгалтерську обробку документів, ведення синтетичного та аналітичного обліку, складати фінансову, податкову, статистичну звітність суб'єктів господарювання з використанням сучасних інформаційних</div>

Фахові компетентності (ФК)		технологій
	ФК-2	Здатність здійснювати фінансові, кредитні, розрахункові операції, розрахунки за податками, визначати доходи та витрати, оцінювати трудовий потенціал суб'єктів господарювання
	ФК-5	Здатність дотримуватися нормативних актів з методології бухгалтерського обліку та оподаткування
	ФК-6	Здатність аналізувати фінансово-господарську діяльності суб'єктів господарювання, використовуючи дані звітності, комп'ютерну техніку та статистичні методи обробки інформації

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Прогнозування ризиків: сутність, предмет і об'єкт.

Тема 2. Моделювання економічного ризику.

Тема 3. Система економічного прогнозування ризику.

Тема 4. Система соціального ризик - прогнозування.

Тема 5. Методи технічного аналізу ризику.

Тема 6. Екстраполяційні методи прогнозування виникнення ризику.

Тема 7. Експертні методи прогнозування ризику.

Тема 8. Методичні підходи до економічного прогнозування ризику.

Тема 9. Ризик - моделі окремих галузей економіки.

Тема 10. Економічні моделі ризику.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 4							
Тема 1. Прогнозування ризиків: сутність, предмет і об'єкт.	13	4	-	3	-	6	К/р на 30 хв.

Тема 2. Моделювання економічного ризику.	14	3	-	3	-	8	К/р на 30 хв.
Тема 3. Система економічного прогнозування ризику.	14	4	-	3	-	7	К/р на 30 хв.
Тема 4. Система соціального ризик - прогнозування.	13	4	-	3	-	6	К/р на 30 хв.
Тема 5. Методи технічного аналізу ризику.	13	3	-	3	-	7	К/р на 30 хв.
Тема 6. Екстраполяційні методи прогнозування виникнення ризику.	13	3	-	4	-	6	К/р на 30
Тема 7. Експертні методи прогнозування ризику.	13	3	-	4	-	6	К/р на 30 хв.
Тема 8. Методичні підходи до економічного прогнозування ризику.	14	3	-	4	-	7	К/р на 30 хв.
Тема 9. Ризик - моделі окремих галузей економіки.	13	3	-	3	-	7	К/р на 30 хв.
Тема 10. Економічні моделі ризику.	13	3	-	4	-	6	
Всього за семестр:	120	30	0	30	0	60	екзамен

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за заочною формою навчання не передбачено освітньо-професійною програмою 071 «Облік і оподаткування»

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Завдання, що виносяться на самостійну роботу здобувача вищої освіти		Література:
Тема 1. Прогнозування ризиків: сутність, предмет і об'єкт.		3, 4, 6,
	Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. <i>Питання для самостійного вивчення: «Відповідальність підприємств та їх посадових осіб за порушення норм податкового законодавства»</i>	
Тема 2. Моделювання економічного ризику.		

	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p><i>Питання для самостійного вивчення: «Виправлення помилок у податковій звітності та обліку за розрахунками з податку на додану вартість»</i></p>	2, 3, 5, 7
Тема 3. Система економічного прогнозування ризику.		1, 2, 5, 7
	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p><i>Питання для самостійного вивчення: «Виправлення помилок у податковій звітності та обліку за розрахунками з податку на прибуток підприємств»</i></p>	
Тема 4. Система соціального ризик - прогнозування.		3, 5
	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p><i>Питання для самостійного вивчення: «Виправлення помилок у податковій звітності та обліку за розрахунками з податку на доходи фізичних осіб»</i></p>	
Тема 5. Методи технічного аналізу ризику.		1, 3
	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p><i>Питання для самостійного вивчення: «Виправлення помилок у податковій звітності та обліку за розрахунками з екологічного податку»</i></p>	
Тема 6. Екстраполяційні методи прогнозування виникнення ризику.		2, 3
	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p><i>Питання для самостійного вивчення: «Виправлення помилок у податковій звітності та обліку за розрахунками з акцизного податку»</i></p>	
Тема 7. Експертні методи прогнозування ризику. Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.		1, 3
<i>Питання для самостійного вивчення: «Виправлення помилок у податковій звітності та обліку за розрахунками з єдиного податку»</i>		
Тема 8. Методичні підходи до економічного прогнозування ризику.		

—	Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. <i>Питання для самостійного вивчення: «Порядок виправлення помилок у звітності та обліку розрахунків за єдиним внеском на</i>	3, 5
	<i>загальнообов'язкове державне соціальне страхування»</i>	2
Тема 9. Ризик - моделі окремих галузей економіки.		1, 2, 3
—	Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою. <i>Питання для самостійного вивчення: «Облік і звітність за туристичним збором»</i>	

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Вплив зовнішнього оточення підприємства на мінімізацію економічних ризиків.
2. Диверсифікація як засіб мінімізації економічного ризику.
3. Порівняльний аналіз основних форм профілактики ризиків на підприємстві.
4. Організаційні методи мінімізації економічного ризику.
5. Економічні методи мінімізації ризику.
6. Хеджування як метод мінімізації ризику
7. Відображення запобіжної функції страхування на методах зниження ризику.
8. Переваги і недоліки передачі контролю за ризиком як одного з методів зниження ризику.
9. Мінімізація економічних ризиків через управління витратами й недопущення збитків підприємства.
10. Застосування теорії ігор при виборі варіантів управлінського рішення.
11. Методологічні засади теорії ігор.
12. Обумовленість виникнення теорії ігор теорією ризиків.
13. Застосування теорії ігор за умов наявності економічного ризику.
14. Процедура прийняття управлінського рішення за умов додаткового дослідження стану ринку.
15. Використання чистих стратегій для пошуку оптимального управлінського рішення в умовах невизначеності і ризику.
16. Ризик безповоротних можливостей.
17. Методи знаходження оптимальних стратегій в умовах невизначеності і ризику.

5.1.2.

Теми курсових робіт

**не передбачено освітньо-професійною програмою
071 «Облік і оподаткування (Облікова аналітика)»**

5.1.3.

**Теми наукових робіт
не передбачено освітньо-професійною програмою
071 «Облік і оподаткування (Облікова аналітика)»**

6. Методи навчання

З метою забезпечення кращого засвоєння здобувачами вищої освіти поточного матеріалу передбачається під час проведення лекції максимально тісно пов'язувати цей матеріал з реальним життям, наповнювати його конкретним змістом, відображати в ньому всі активні зміни, які відбуваються у системі оподаткування.

Для збільшення інтересу здобувачів вищої освіти до процесу навчання і підвищення їх уваги передбачається провести дискусії за певними темами. При аналізі найбільш гострих та проблематичних питань планується застосовувати метод “мозкового штурму”.

Окрім того, передбачається проведення проблемної лекції з використанням банку візуального супроводження, коли здобувачі вищої освіти мають можливість розглянути податкові документи, форми звітності.

При проведенні практичних занять за всіма темами передбачено організовувати бесіди по окремих питаннях теми, що розглядається на занятті, порівнювати теоретичний матеріал з реальними подіями, що відбуваються у світі та Україні, обговорювати найоптимальніші шляхи виходу із скрутних положень за різних економічних умов, що панують у суспільстві.

При вивченні дисципліни використовується метод презентації. Для участі в такому практичному занятті здобувачі вищої освіти готують інформацію за обраними темами рефератів та презентують їх на практичному занятті.

При проведенні практичних занять передбачено здійснювати аналіз реального стану податкового обліку в Україні, проводити різні практичні роботи з метою засвоєння теоретичного матеріалу, що дасть можливість здобувачам вищої освіти якомога більше наблизитися до реальної практики на підприємствах, моделювати ситуативні задачі, вирішувати тематичні задачі.

Під час самостійної роботи здобувачі вищої освіти готують реферати за актуальними темами, також передбачається, що здобувачі вищої освіти після виконання їх готують доповідь для публічного обговорення в аудиторії та проведення дискусії.

Систематично надаються консультації за питаннями з курсу «Облік і звітність в оподаткуванні».

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Сутність ризику як економічної категорії, його основні елементи та риси

2. Основні причини виникнення ризику.
3. Загальні принципи класифікації ризиків.
4. Принципи аналізу ризику. Якісний аналіз ризику.
5. Сутність кількісного аналізу ризику.
6. Існуючі методи кількісного аналізу ризику
7. Основні риси та функції ризику.
8. Характеристика особливості кожної зони (області) ризику.
9. Ризик у ринковій економіці (динамічний, статичний).
10. Основні принципи класифікації ризиків.
11. Характеристика підприємницьких ризиків.
12. Умови доцільності використання методу експертних оцінювань.
13. Поняття економічного сенсу невизначеності.
14. Невизначеність як риса ризику.
15. Диверсифікація як засіб нейтралізації ризику.
16. Основні принципи управління ризиком. Етапи управління ризиком.
17. Сутність управління ризиками.
18. Стратегія і тактика управління ризиками.
19. Характеристика основних інструментів статистичного методу розрахунку ризику.
20. Шкали ризику та характеристика їх градації.
21. Характеристика експертних процедур аналізу ризику, їх переваги та недоліки.
22. Загальна схема експертизи та підбір експертів.
23. Вибір методів зниження ризику.
24. Основні методи зниження ризику та їх характеристика. (страхування, резервування коштів, лімітування).
25. Мета і завдання розробки програми управління ризиками.
26. Інформаційне забезпечення розробки програми управління ризиком.
27. Прийняття рішень в умовах невизначеності
28. Сутність антикризового управління
29. Особливості управління ризиками в інноваційному портфелі
30. Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку, звітності та справляння єдиного податку.
31. Облік розрахунків за єдиним податком.
32. Порядок складання та подання податкової звітності за єдиним податком.
33. Виправлення помилок у податковій звітності та обліку за розрахунками з

єдиного податку.

34. Платники, об'єкт і база оподаткування та ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

35. Облік розрахунків за єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

36. Порядок складання та подання звітності за єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

37. Порядок виправлення помилок у звітності та обліку розрахунків за єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

38. Облік і звітність за податком на майно.

39. Облік і звітність за рентною платою.

40. Облік і звітність за туристичним збором.

41. Облік і звітність за збором за місця для паркування транспортних засобів.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок здобувачем вищої освіти з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти враховуються такі види робіт: навчальні заняття; самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони

оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку

роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Здобувач вищої освіти, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за семестр} \end{array} \right) / 2 \right) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів вищої освіти, екзаменових книжках. **Присутність здобувачів вищої освіти на проведенні підсумкового контролю (екзамен) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамену), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамену), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів вищої освіти, становить – **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамену).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість балів (перед} \\ \text{підсумковим контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (екзамен) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (екзамену) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому

числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється відповідним відділенням. Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачам вищої освіти, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі вищої освіти, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з навчального закладу. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з навчального закладу.

Вимоги до здобувачів вищої освіти щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
			Оцінка	Пояснення
12	97–100	Відмінно ("зараховано")	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
11	94-96			
10	90-93			
9	85-89	Добре ("зараховано")	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
8	80-84			
7	75–79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
6	70–74		D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не несуть істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
5	65-69			

4	60–64	Задовільно („зараховано”)	Е	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
3	40–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
2	21-40			
1	1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література:

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Вітлінський В.В., Наконечний С.І. Ризик у менеджменті. – К.: ТОВ “Борисфен-М”, 2016. – 336 с.
2. Комаринський Я., Яремчук І. Фінансово – інвестиційний аналіз. Навч. Посібник. – К. Українсь-ка енциклопедія. – 2020. – 298 с.
3. Нікбахт, Гроппеллі А. Фінанси. – К.: Вік; Глобус. – 2022. – 382 с.
4. Ястремський О.І. Моделювання економічного ризику. – К.: Либідь, 2012. – 176 с.
5. Ястремський О.І. Основи теорії економічного ризику: Навчальний посібник для студентів еко-номічних спеціальностей вищих навчальних закладів. – К.: “АртЕк”, 2017. – 248 с.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6. Вітлінський В. В., Верченко П. І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2020. — 292 с.
7. Вітлінський В. В. Актуальні проблеми ризикології. — К.: КНЕУ, 1996. Деп. в ДНТБ України. №Ук 96. — 40с.
8. Кредитний ризик комерційного банку: Навч. посібник / Вітлінський В. В., Пернарівський О. В., Наконечний Я. С., Великоіваненко Г. І.; за ред. В. В. Вітлінського. — К.: Т-во «Знання», КОО, 2020. — 251 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт «Вісник податкової служби України» [Електронний

ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua>.

3. Офіційний сайт журналу «Все про бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vobu.ua>

4. Офіційний сайт журналу «Дебет-Кредит» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dtki.com.ua>

5. Офіційний сайт журналу «Податки і бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua>